

STRATEŠKO IN IZVEDBENO NAČRTOVANJE PRIREDITEV V SPLOŠNI KNJIŽNICI

VESNA HORŽEN

MAG. BREDI PODBREŽNIK VUKMIR

KAJ O PRIREDITVAH PRAVI ZAKON O KNJIŽNIČARSTVU?

- 2. člen določa, kaj vse zajema knjižnična dejavnost kot javna služba
- 16. člen se mu pridruži in dodatno določi, kaj poleg 2. člena še opravljajo splošne knjižnice: vseživljenjsko izobraževanje, domoznanstvo, bralna kultura, dejavnosti za skupine s posebnimi potrebami, dostopnost gradiv javnih oblasti in organiziranje kulturnih prireditev, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

ŠTIRI OSNOVNE DEJAVNOSTI SPLOŠNIH KNJIŽNIC

- Pridobivanje, hranjenje in izposoja knjižničnega gradiva ter informacijsko opismenjevanje uporabnikov (2. člen Zknj-1)
- Organiziranje in izvajanje vseživljenjskega izobraževanja (16. člen Zknj-1)
- Organiziranje in izvajanje kulturnih ter kulturno-izobraževalnih prireditev (16. člen Zknj-1)
- Uporaba knjižničnega prostora kot tretjega življenjskega prostora

KAJ O PRIREDITVAH KAŽE STATISTIKA

Nekaj številc iz leta 2014:

- 387 prireditev na eno osrednjo knjižnico (skupaj 22.446)
- 21 prireditev na enega strokovnega delavca (1047 strokovnih delavcev), 387 prireditev na enega direktorja
- 37 obiskovalcev na eno prireditev
- Programski materialni stroški brez nakupa knjižničnega gradiva 275.972 EUR ali 12,3 EUR na eno prireditev

KAJ O PRIREDITVAH KAŽE STATISTIKA

	1990	2004	2010	2014
Število prireditev na osrednjo knjižnico	106 (100)	237 (228)	363 (332)	387 (355)
Število obiskovalcev ene prireditve	31 (100)	35 (112)	45 (145)	37 (119)
Število zaposlenih strokovnih delavcev		773 (100)	947 (122)	1047 (136)
Sredstva za programske materialne stroške			553.203 EUR (26 EUR/eno prireditve)	275.972 EUR (12 EUR/eno prireditve)

IZHODIŠČE ZA RAZMISLEK

Knjižnice so s prireditvami v svojem okolju prisotne vsak dan.

Prireditve v knjižnici so brezplačne (11. člen Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic).

S prireditvami knjižnica javnosti predstavlja kulturne ter kulturno-izobraževalne dosežke ožjega in širšega okolja in za to predstavljanje prevzema odgovornost.

S prireditvami v okolje vsak dan pošiljamo določeno sporočilo.

Je naraščajoče število prireditev (pravi/edini) odgovor na potrebo po spremembah, ki zaradi spremenjenih razmer čakajo splošne knjižnice?

So sporočila prireditev dovolj premišljena?

NAČRTOVANJE PRIREDITEV

Dve stopnji načrtovanja prireditev:

1. **Strateški načrt:** namenjen opredelitvi dolgoročnih, splošnih ciljev prireditev in določanju primernih strategij za njihovo doseganje.
2. **Operativni načrt:** je izvedbeni načrt prireditev/prireditve in temelji na strateškem načrtu. Z operativnim načrtom določimo naloge za izvrševanje strategij.

NAČRTOVANJE PRIREDITEV

Strateški načrt prireditev:

- Določitev namena organiziranja prireditev
- Opredelitev vizije in ciljev prireditev
- Analize okolja, trendov, organizacije
- Raziskava trga in opredelitev ciljnih skupin potencialnih obiskovalcev in njihovih potreb (marketing)
- Na podlagi podatkov iz prvih štirih korakov oblikovanje strategij/postopkov za doseganje ciljev

NAČRTOVANJE PRIREDITEV

Izhodišča za strateški načrt:

- ❖ Knjižnica je kulturno središče s prireditvenimi vsebinami, ki morajo imeti programski koncept, kar pomeni profilacijo programske ponudbe s poudarki na posebnih vsebinah, s katerimi želimo doseči določene cilje.
- ❖ Programski koncept:
 - Kulturne prireditve s področja umetnosti (literatura, film, gledališče, glasba)
 - Prireditve kulturno-izobraževalnega značaja (strokovna posvetovanja, kongresi, seminarji delavnice, razstave, predavanja...)

NAČRTOVANJE PRIREDITEV

Operativni načrt prireditve:

- Stalen – lahko ga vedno znova uporabimo
- Enkraten – njegovo izhodišče je programski načrt prireditve. Uporabimo ga za večje dogodke in vsebuje naslednje elemente:
 - Programski načrt
 - Načrtovanje komunikacijskih orodij
 - Načrt izvedbenih aktivnosti
 - Načrt človeških virov
 - Finančni načrt
 - Časovni načrt
 - Načrtovanje lokacije

OD STRATEGIJE PREKO OPERATIVNEGA NAČRTA DO DOŽIVETJA

Strategija in operativni načrt prireditve zadevata predvsem in v največji meri institucijo/knjižnico.

Doživetje je drugi del koncepta prireditvene dejavnosti splošnih knjižnic in zadeva uporabnika/obiskovalca prireditve in njenega izvajalca in se preko njih prenaša na širše okolje.

KAJ SO DOGODKI?

- ❖ Dogodki ali prireditve odstopajo od vsakdanjika, imajo sprostitvene, socialne, kulturne ali osebne namene. (Shone, Perry, 2013:6)
- ❖ Dogodki spremljajo človeka od pravadnine.
- ❖ Povezani so z njegovimi življenjskimi potrebami.

ZNAČILNOSTI

- ❖ Edinstvenost
- ❖ Osebne interakcije, vzdušje
- ❖ Povezanost z rituali, ceremonijami
- ❖ Neopredmetenost
- ❖ Točen časovni okvir
- ❖ Ambient
- ❖ Dogodek obstaja le v trenutku, ko se producira (Shone, Parry 2004:13-18)

ZNAČILNOSTI

- ❖ Zaradi teh posebnosti je težko predvideti učinek.
- ❖ Enkratnost – doživetje
- ❖ Dogodek – potreba po doživetjih in novih izkušnjah
- ❖ Dogodek – priložnost za ustvarjanje novih doživetij in izkušenj
- ❖ Zato ceremonije, rituali, protokoli
- ❖ Zato tudi vključevanje lokalne skupnosti, čim več ljudi, ki jih poveže občutek in delo za skupno dobro. (Berridge, 2007: 6)

KAKO TE ZNAČILNOSTI UPOŠTEVATI PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI DOGODKOV V KNJIŽNICAH?

- ❖ Posebna priložnost za uporabnika, doživetje
- ❖ Katera doživetja uporabnik želi ali potrebuje – povezava z življenjskim stilom
- ❖ Interakcije
- ❖ Povezanost z rituali, ceremonijami
- ❖ Primer: bralna značka za odrasle – doživetje ob branju in druženju, samostojno izbiranje priporočenega gradiva in časa dejavnosti, interakcije med knjižnico in uporabniki, ceremonija – podelitev priznanj

KAKO TE ZNAČILNOSTI UPOŠTEVATI PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI DOGODKOV V KNJIŽNICAH?

- ❖ Ambient, prostor – omejene prostorske možnosti v knjižnicah
- ❖ Vpletenost lokalnega okolja: društva, šole, festivali, posamezniki
- ❖ Skupno dobro
- ❖ S prireditvami oblikujemo sporočila o knjižnici, storitvah, ciljni publiki, oblikujemo blagovne znamke (brand) – znamčenje!

Primer: Poletavci, Primorci beremo, Tačkov festival, Kamra, Pravljični dan s pravljico šolo ...

DOŽIVETJE

Kaj vpliva na doživetje:

- ❖ Prostor
- ❖ Videz (prostor – osvetlitev, dekoracija, rože, barve, vizualna sporočila ...)
- ❖ Politika in postopki
- ❖ Javna podoba
- ❖ Kombinacija vsega

DOŽIVETJE

Ključni faktorji doživetja:

- ❖ vpletenost,
- ❖ fizične, mentalne ali čustvene koristi,
- ❖ doživetje naslavlja psihološke, notranje potrebe uporabnika (Berridge, 2007: 120)
- ❖ Tip dogodka
- ❖ gostje

PROBLEMI/IZZIVI

Kako oblikovati prireditve, da

- ❖ bodo podpirale strategijo,
- ❖ pomagale dosežati letne cilje,
- ❖ bodo dosegle ciljne skupine in jih nagovorile,
- ❖ jim ponudile posebna doživetja in izkušnje

ob danih omejitvah (finance, prostor, osebje) in prednostih knjižnic (znanje, zbirke, povezanost z lokalnim okoljem ...)

PROBLEMI/IZZIVI

- ❖ Socialni kapital
- ❖ Pretok dobrih praks, izkušenj, tihega znanja
- ❖ Kako se izogniti prevelikemu številu dogodkov z majhnim učinkom?

11. STROKOVNO SREČANJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO KNJIŽNICA - IGRIŠČE ZNANJA IN ZABAVE:
KNJIŽNICA - PROSTOR ZA VSE ČASE. NOVO MESTO, 12. OKTOBER 2015